

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова

ЮЙ ЦЗЯНБО

УДК: 65.012.8 : 332.8

**ОЦІНКА СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ**

08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Момот Тетяна Валеріївна,
завідувач кафедри фінансово-економічної
безпеки, обліку і аудиту Харківського
національного університету міського
господарства імені О.М. Бекетова Міністерства
освіти і науки України.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Гнилицька Лариса Володимирівна,
ДНВЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
професор кафедри обліку підприємницької
діяльності;

кандидат економічних наук, доцент
Аванесова Ніна Едуардівна,
Харківський національний університет будівництва
та архітектури,
доцент кафедри фінансів.

Захист відбудеться «18» вересня 2015 р. о «13» годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.089.01 у Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова за адресою: м. Харків, вул. Революції, 12, у залі засідання Вченої ради (конференц-зал № 1).

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова за адресою: м. Харків, вул. Революції, 12.

Автореферат розісланий «18» серпня 2015 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

М.В. Кадничанський

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Важливість вивчення теоретико-методичних засад та розробки прикладних рекомендацій щодо оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі зумовлена призупиненням темпів розвитку будівельного бізнесу в умовах посилення агресивності ринкового середовища та пошуку шляхів виходу із кризового стану. Підприємства корпоративного типу, а саме акціонерні товариства та товариства з обмеженою відповідальністю, є домінуючою формою підприємницьких структур у будівельному бізнесі, що функціонують в умовах загострення конкурентної боротьби між ними та формування специфічних для будівельної галузі небезпек і загроз. Технічна складність та тривалість будівельного процесу під впливом сезонності, аритмічності та погодних умов обумовлює високі ризики нанесення збитків об'єктам будівництва, будівельно-монтажній техніці, псування та викрадання товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), отримання виробничого травматизму, а також збільшує загрози появи браку, у тому числі прихованого у роботах, виконаних власними силами і силами субпідрядників, а також внаслідок низької якості використаних будівельних матеріалів, залучення малокваліфікованого персоналу (часто без юридичного оформлення) та низької якості роботи проектних організацій. Довготривалий характер будівельних робіт в умовах нестабільності зовнішнього середовища не дозволяє заздалегідь точно визначити кінцеву вартість робіт по об'єкту (замовленню), що ускладнює процес залучення інвестицій та знижує інвестиційну активність замовників. Віддаленість і територіальна роз'єднаність об'єктів будівництва спричиняє виникнення загроз, що пов'язані зі зниженням рівня керованості процесом будівництва на об'єкті, зростанням транспортних ризиків, розкраданням ТМЦ на приоб'єктних складах і об'єктах будівництва.

З урахуванням зазначених специфічних для будівельного бізнесу небезпек та загроз система економічної безпеки корпоративних підприємств має охоплювати всі стадії інвестиційно-будівельного циклу: від підготовки тендерної пропозиції до укладання договору і введення готового будівельного об'єкту в експлуатацію із забезпеченням комплексного організаційно-аналітичного супроводу для постійного відстеження безпекової ситуації та отримання об'єктивної оцінки досягнутого стану економічної безпеки підприємства. Оцінка рівня економічної безпеки є як відправною точкою при розробці та коригуванні заходів щодо підвищення рівня забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства, так і показником результативності цих заходів.

Теоретико-методологічним базисом дослідження є праці закордонних та вітчизняних науковців і фахівців у таких сферах: дослідження особливостей функціонування корпоративних підприємств будівельної галузі (А.Є. Ачкасова,

В.М. Бабаєва, П.Т. Бубенка, О. Я.Кравчука, І.П. Мігус, Г.В. Назарової, В.П. Ніколаєва, І.М. Писаревського, В.І. Торкатюка, Л.М. Шутенка); розробки теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки держави та суб'єктів господарювання (Н.Е. Аванесової, О.В. Ареф'євої, І.О. Бланка, З.С. Варналія, Т. Васильцева, Л.В. Гнилицької, В.М. Геєця, В.П. Горбуліна, О.В. Димченко, Г.В. Козаченко, О.М. Ляшенко, К.А. Мамонова, О.І. Новікової, О.М. Бандурки, Р.С. Папехіна, Н.Й. Реверчука, В.І. Сергієнка, Дж. Стейнера, В.І. Франчука, Лей Хунсіяна, Цао Жун Сяна, С.М. Шкарлета); розробки інформаційно-аналітичного забезпечення моніторингу фінансово-економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі (Т.В. Момот, А.М. Новака).

У наукових працях учених обґрунтовані фундаментальні положення формування й реалізації заходів щодо забезпечення економічної безпеки. Проте залишаються невирішеними проблеми комплексної оцінки стану забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі, яка б поєднувала техніко-технологічні, фінансові, юридичні, технічні, інформаційні, силові, організаційно-логістичні складові тощо, засоби захисту корпоративних ресурсів будівельних підприємств від негативного впливу на їх цілісність зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз.

Теоретична та практична значущість представлених проблем, їх актуальність для корпоративних підприємств будівельної галузі зумовили вибір теми, мету та завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Зміст і напрямок досліджень, що виконані в дисертаційній роботі, спрямовані на вирішення завдань, поставлених у Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» від 12 січня 2015 р. Дослідження є складовою частиною розробок Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова в межах держбюджетних науково-дослідних робіт: «Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання України в умовах глобалізації: теорія, методологія, практика» – етап 1 – «Теоретико-методичні засади формування обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання України в умовах глобалізації» (2011 р. – державний реєстраційний номер 0112U003092) – автором запропоновано удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки економічної безпеки суб'єктів; «Стратегічний моніторинг та антикорупційний аудит в системі фінансово-економічної безпеки держави, регіону, суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції» (2015 р. – державний реєстраційний номер РК № 0115U000149) – автором удосконалено методичний підхід до оцінки стану забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо удосконалення оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств (ЕБКП) будівельної галузі.

Для досягнення поставленої мети в дослідженні поставлені та вирішені такі завдання:

- систематизовано теоретико-методичні підходи до визначення та забезпечення ЕБКП з виявленням галузевих особливостей економічної безпеки в будівництві;

- узагальнено методичні підходи до оцінки рівня ЕБКП та визначено функціональні компоненти економічної безпеки в контексті реалізації комбінованого методичного підходу до оцінки стану її забезпечення;

- здійснено аналіз стану та перспектив функціонування будівельної галузі України, проаналізовано діяльність та виявлено фактори загроз ЕБКП за функціональними компонентами для обраних для дослідження корпоративних підприємств;

- розроблено комбінований методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки на прикладі корпоративних підприємств будівельної галузі із застосуванням інтегрального критерію;

- проведено інтегральне оцінювання оцінки загального рівня ЕБКП;

- здійснено моделювання стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі за рівнем критичності та функціональними компонентами;

- на базі здійснення комплексного оцінювання стану забезпечення економічної безпеки визначено пріоритетні заходи щодо запобігання виникненню загроз ЕБКП будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії.

Об'єктом дослідження є процес оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних інструментів оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження стали наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, законодавчі й нормативні акти України в сфері оцінки стану забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі.

Для досягнення поставленої в дослідженні мети та вирішення задач використовуються такі методи: *абстрактно-логічний аналіз* – для теоретичного узагальнення й обґрунтування напрямів та результатів дисертаційної роботи; *системно-структурний аналіз* – для вивчення і систематизації методичних

підходів до оцінки рівня ЕБКП; *структуризації* – для визначення та характеристики складових ЕБКП; *економічного аналізу* – для обґрунтування основних напрямів та виявлення особливостей функціонування корпоративних підприємств будівельної галузі; *методи аналізу експертної інформації* – для встановлення коефіцієнтів значущості функціональних компонентів при проведенні розрахунку інтегрального показника рівня ЕБКП; *економетричного моделювання* – для параметричного моделювання впливу факторів на інтегральний критерій ЕБКП; *графічний* – для наочного зображення і схематичного представлення теоретичних і практичних результатів дослідження.

Інформаційно-правовою базою дисертаційної роботи є законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених та практиків, матеріали періодичних видань і науково-практичних конференцій, статистичні дані щодо функціонування будівельних корпоративних підприємств, розвитку будівельної галузі, Інтернет-ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів. Основним науковим результатом дисертаційної роботи є розвиток теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення оцінювально-аналітичної системи економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі. Основні результати проведеного наукового дослідження, що визначають його наукову новизну, полягають у наступному:

удосконалено:

– методичний підхід до оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі шляхом розробки параметричної моделі оцінки стану забезпечення економічної безпеки на основі синтезу ресурсно-функціонального та комплексного підходів, що, на відміну від існуючих, базується на визначенні інтегрального показника – загального рівня економічної безпеки з урахуванням специфічних для будівельної галузі небезпек та загроз та рівня критичності стану, що дозволяє виявити резерви збільшення функціональних компонентів та запропонувати комплекс організаційно-управлінських, режимних, технічних та профілактичних заходів, спрямованих на якісне забезпечення захисту інтересів корпоративних підприємств будівельної галузі від зовнішніх і внутрішніх небезпек та загроз;

– процес оцінювання стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі шляхом вибору та інтегрування ключових показників оцінки рівня забезпечення економічної безпеки за її функціональними компонентами, що відображає стан економічної безпеки підприємства з урахуванням специфічних для будівельного бізнесу небезпек та загроз;

– методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки за системою формалізованих та лінгвістичних (формування з використанням інструментів нечіткої логіки) показників економічної безпеки із встановленням вагомості

кожного з них за функціональними компонентами економічної безпеки із використанням засобів економіко-математичного моделювання, що дозволяє прогнозувати ефективність та наслідки впливу рішень органів корпоративного управління на вибір оптимальної комбінації ресурсів для вирішення завдання підвищення економічної безпеки підприємства;

– організаційно-аналітичне забезпечення комплексної системи оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі шляхом формування цілісної системи ключових показників оцінки рівня економічної безпеки, що дозволяє оцінити фінансові, юридичні, технічні, інформаційні, силові засоби захисту корпоративних ресурсів підприємств будівельної галузі від негативного впливу на їх цілісність зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз та виявити напрями мобілізації резервів для забезпечення органічності та ефективності її функціонування;

дістали подальшого розвитку:

– підхід до визначення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі, яку запропоновано розглядати як складну багатofакторну категорію, яка характеризує стан захищеності підприємства від зовнішніх та внутрішніх небезпек та загроз, при якому забезпечується здатність підприємства до розширеного самовідтворення, своєчасного реагування на диспропорції й дисбаланси та підвищення конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі для захисту економічних інтересів усіх груп зацікавлених осіб у системі корпоративних відносин за функціональними компонентами з врахуванням специфіки будівельної галузі;

– пропозиції щодо розробки комплексу рекомендацій для зниження ризиків корпоративних підприємств будівельної галузі та розробки антикризових заходів, що спрямовані на зростання фінансово-економічних показників, зміцнення техніко-технологічного та ресурсного рівня, збільшення якості корпоративного управління й інформаційного забезпечення, що дозволяє підвищити результативність заходів щодо забезпечення економічної безпеки для розвитку корпоративних підприємств будівельної галузі.

Практичне значення отриманих результатів. Теоретичні висновки дисертаційної роботи доведені до рівня конкретних положень і рекомендацій, придатних для практичного застосування щодо оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі. Методичний підхід до оцінки рівня забезпечення ЕБКП будівельної галузі впроваджено ПАТ «Трест Житлобуд-1» для удосконалення організаційно-економічного забезпечення оцінки стану ЕБКП (довідка № 1076 від 19.09.2014 р.); методичний підхід до оцінки стану забезпечення економічної безпеки підприємств ПАТ «Південспецатоменергомонтаж» для удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення комплексної системи економічної безпеки підприємства (довідка № 133 від 6.11.2014 р.). Комплексна система

оцінки стану забезпечення ЕБКП впроваджена в діяльність ТОВ «Бар'єр. Безпека бізнесу» для підвищення якості надання послуг щодо забезпечення ЕБКП (довідка № 15 від 23.01.2015 р.).

Окремі теоретичні та методичні результати дослідження застосовуються в навчальному процесі кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова при викладанні курсів «Фінансовий менеджмент», «Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки», при здійсненні курсового й дипломного проектування бакалаврів, спеціалістів і магістрів (довідка від 30.01.2015 р.).

Особистий внесок дисертанта. Усі наукові результати, що викладені в дисертації та виносяться на захист, отримані автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи здобувача, про що вказано в переліку наукових праць, наведеному в авторефераті.

Апробація результатів дослідження. Результати та наукові положення, які отримані в дисертації, доповідалися та були схвалені на таких вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях: «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансово-економічною безпекою: аудиторський супровід та бізнес розвідка» (м. Харків, 2013 р.); «Сучасні інформаційні технології в економіці та управлінні підприємствами, програмами та проектами» (с. Рибаче, 2013 р.); «Структурні трансформації національних економік в умовах глобалізації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції» (м. Миколаїв, 2014 р.); «Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України в умовах формування нового світового фінансово-економічного порядку» (м. Полтава, 2014 р.); «Економіка і фінанси: аналіз тенденцій та перспектив розвитку» (м. Дніпропетровськ, 2014 р.), «Проблеми та перспективи розвитку державно-приватного партнерства у галузі житлово-комунального господарства» (м. Харків, 2015 р.); «Фінансова безпека в системі забезпечення національних економічних інтересів: проблеми і перспективи» (м. Полтава, 2015 р.); «Європейські стандарти економічного розвитку, оцінки, землеустрою та кадастру: шляхи їх реалізації в Україні» (м. Харків, 2015 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційної роботи опубліковані у 16 наукових працях, з яких 2 монографії, 7 наукових статей у фахових виданнях, 6 тез доповідей конференцій загальним обсягом 4,2 ум.-друк. арк., особисто автору належить 3,5 ум.-друк. арк.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 246 найменувань. Зміст роботи викладений на 235 сторінках комп'ютерного тексту, містить 23 рисунки, 14 таблиць, 10 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження, сформульовано його мету і завдання, охарактеризовано наукову новизну й практичну цінність отриманих результатів.

У першому розділі *«Теоретико-методичні засади забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі»* систематизовано підходи до визначення економічної безпеки; проаналізовано сучасні підходи до формування системи забезпечення ЕБКП, виявлено фактори впливу на процес забезпечення ЕБКП будівельної галузі; сформовано узагальнену класифікацію загроз ЕБКП та виявлено зовнішні та внутрішні ризики функціонування підприємств будівельної галузі; систематизовано методичні підходи до оцінки рівня ЕБКП та визначено функціональні компоненти ЕБКП для реалізації комбінованого методичного підходу до оцінки стану її забезпечення.

Більшість дослідників економічної безпеки дійшла висновку, що основними функціональними складовими економічної безпеки, які необхідно застосовувати при проведенні аналізу економічної безпеки підприємства, є такі: фінансова, інтелектуальна, кадрова, техніко-технологічна, політико-правова, інформаційна, екологічна та силова. Проте відсутність єдиного бачення суті економічної безпеки та її функціональних складових як в науковій літературі, так і в нормативно-правовій базі породжує низку суперечностей та неточностей у розрахунку інтегрального показника, що визначає рівень її оцінки.

У результаті систематизації теоретико-методичних підходів удосконалено визначення ЕБКП будівельної галузі та доведена необхідність застосування комбінованого методичного підходу для оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі, який базується на застосуванні експертного опитування та економетричного аналізу за послідовністю формування системи оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі, представленою на рис. 1.

У результаті систематизації існуючих теоретико-методичних підходів до оцінки рівня ЕБКП визначено функціональні компоненти економічної безпеки, які використовуються для оцінки рівня ЕБКП (рис.2).

На основі аналізу та систематизації показників оцінки економічної безпеки обґрунтовано ключові показники оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі за функціональними компонентами з врахуванням галузевої специфіки та систематизовано заходи щодо мінімізації ризиків функціонування корпоративних підприємств будівельної галузі.

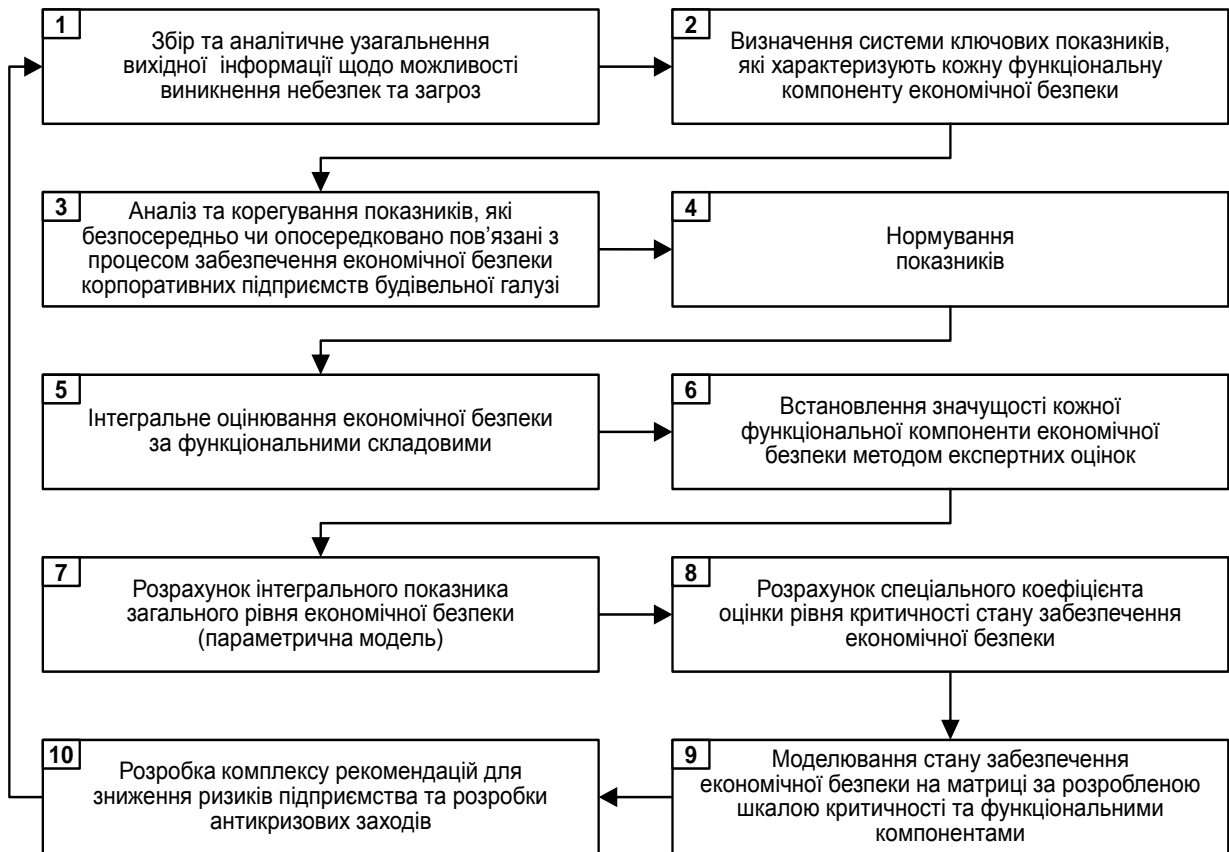

Рис. 1 – Алгоритм оцінки стану забезпечення економічної безпеки підприємства

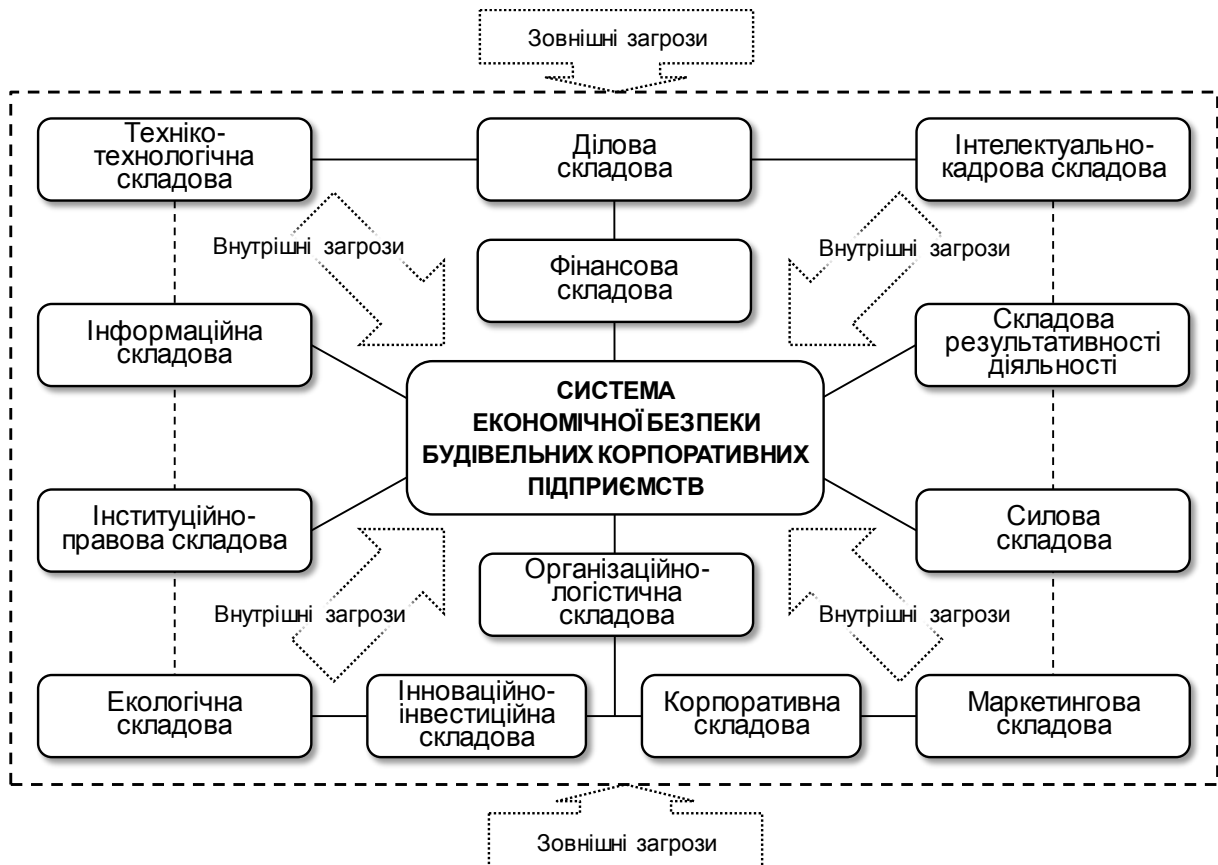

Рис. 2 – Структура ЕБКП будівельної галузі в розрізі функціональних компонентів

У другому розділі «*Аналіз стану та особливостей забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі*» здійснено оцінку стану та перспектив функціонування будівельного комплексу України, систематизовано особливості забезпечення управління економічною безпекою корпоративних підприємств будівельної галузі; представлені результати порівняльного аналізу обраних для дослідження корпоративних підприємств будівельної галузі та виявлені фактори загроз ЕБКП будівельної галузі за функціональними компонентами.

Доведено, що будівельний комплекс України є важливою сферою функціонування економіки держави, де відбуваються трансформаційні процеси, які характеризуються тенденціями розвитку будівельної галузі, що змінювались із зростання (2000-2007 рр.), падіння (2008-2009 рр.), незначного покращення (2010-2011 рр.) та стагнації (2012-2014 рр.). У 2014 р. підприємствами України виконано будівельних робіт на суму 50,2 млрд. грн. Індекс будівельної продукції у 2014 р. порівняно з 2013 р. становив 78,3%. Особливості будівельного ринку визначають специфічні види загроз, а саме: загострення конкуренції на обмеженому ринку замовлень та обмеженому географічному просторі, монополізація ринку великими будівельними підприємствами, наявність корупційних схем при розподілі державних і муніципальних замовлень, існування явищ комерційного підкupu при отриманні замовлень і розподілі субпідрядів (так звані «відкат» і «зворотний відкат») та внутрішнього шахрайства. Сезонність та аритмічність будівельного процесу спричиняють такі загрози: вплив погодних ризиків, можливість нанесення економічного збитку внаслідок помилок планування; посилення проблеми кадрового забезпечення (підприємство змушене або мати більший штат співробітників із вимушеними простоями в періоди з низьким завантаженням, або залучати додаткових співробітників у періоди з високим навантаженням), що підвищує невиробничі витрати підприємства.

Здійснено порівняльний аналіз функціонування провідних корпоративних підприємств будівельної галузі Харківського регіону за ключовими показниками кожної функціональної компоненти у динаміці за три роки (2012-2014 рр.). Виявлено тенденції зміни запропонованих ключових показників ЕБКП, здійснено розрахунки та визначено тип фінансової стійкості ПАТ «Трест Житлобуд-1», ПАТ «Південспецатоменергомонтаж», ТДВ «Житлобуд-2», ПрАТ «ІБК «Авантаж» та ПрАТ «МЖК Інтернаціоналіст» за 2012-2014 рр. Зроблено висновки щодо переважно нестабільного фінансового стану підприємств, які досліджуються, що характеризується негативним впливом факторів, пов'язаних неефективним рівнем використання ресурсів, зниженням результативності діяльності та збитковістю, низькою якістю корпоративного управління в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

У третьому розділі «Удосконалення оцінювально-аналітичної системи забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі» здійснено розробку комплексного методичного підходу до оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі; розроблено параметричну модель оцінки інтегрального показника загального рівня економічної безпеки; визначено стан забезпечення ЕБКП будівельної галузі за рівнем критичності стану забезпечення ЕБКП; здійснено позиціонування будівельних підприємств, що досліджуються на матриці оцінювання стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі за функціональними компонентами та рівнем критичності відносно середньогалузевих показників; визначено пріоритетні заходи щодо запобігання виникненню загроз економічній безпеці корпоративних підприємств будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії.

У рамках реалізації розробленого комплексного методичного підходу до оцінки стану забезпечення ЕБКП запропонована параметрична модель оцінки інтегрального показника – загального рівня економічної безпеки, що дозволяє визначити значущість кожної функціональної компоненти економічної безпеки на основі застосування методів експертних оцінок та економетричного інструментарію:

$$Z_{\text{ЕБКП}} = 0,27 + 0,46 \times Z_1 + 0,42 \times Z_2 + 0,28 \times Z_3 + 0,76 \times Z_4 + 0,32 \times Z_5 + 0,24 \times Z_6 + 0,22 \times Z_7 + 0,23 \times Z_8 + 0,18 \times Z_9 + 0,19 \times Z_{10} + 0,17 \times Z_{11} + 0,15 \times Z_{12} + 0,4 \times Z_{13},$$

де $Z_{\text{ЕБКП}}$ – інтегральний показник загального рівня ЕБКП; функціональні складові ЕБКП: Z_1 – техніко-технологічна; Z_2 – ділова; Z_3 – інтелектуально-кадрова; Z_4 – фінансова; Z_5 – інформаційна; Z_6 – результативності діяльності; Z_7 – силова; Z_8 – інституційно-правова; Z_9 – організаційно-логістична; Z_{10} – екологічна; Z_{11} – інноваційно-інвестиційна; Z_{12} – маркетингова; Z_{13} – корпоративна.

Для перевірки значення встановлених у моделі зв'язків визначаються коефіцієнти множинної кореляції та детермінації: $r = 0,96$ або 96%; $R^2 = 0,92$ або 92%. Розрахунковий F-критерій Фішера дорівнює 234,6, який значно перевищує його критичне значення (2,2), що свідчить про значимість установлених у моделі зв'язків. Розрахункові значення критерію Стюдента для кожного із факторів моделі перевищують їх критичні величини.

Апробація запропонованого методичного підходу оцінки стану забезпечення ЕБКП із використанням розробленої параметричної моделі оцінки інтегрального показника – загального рівня економічної безпеки за ключовими показниками функціональних компонентів здійснена на прикладі корпоративних підприємств будівельної галузі, що досліджуються з розрахунками середньогалузевого рівня (рис.3).

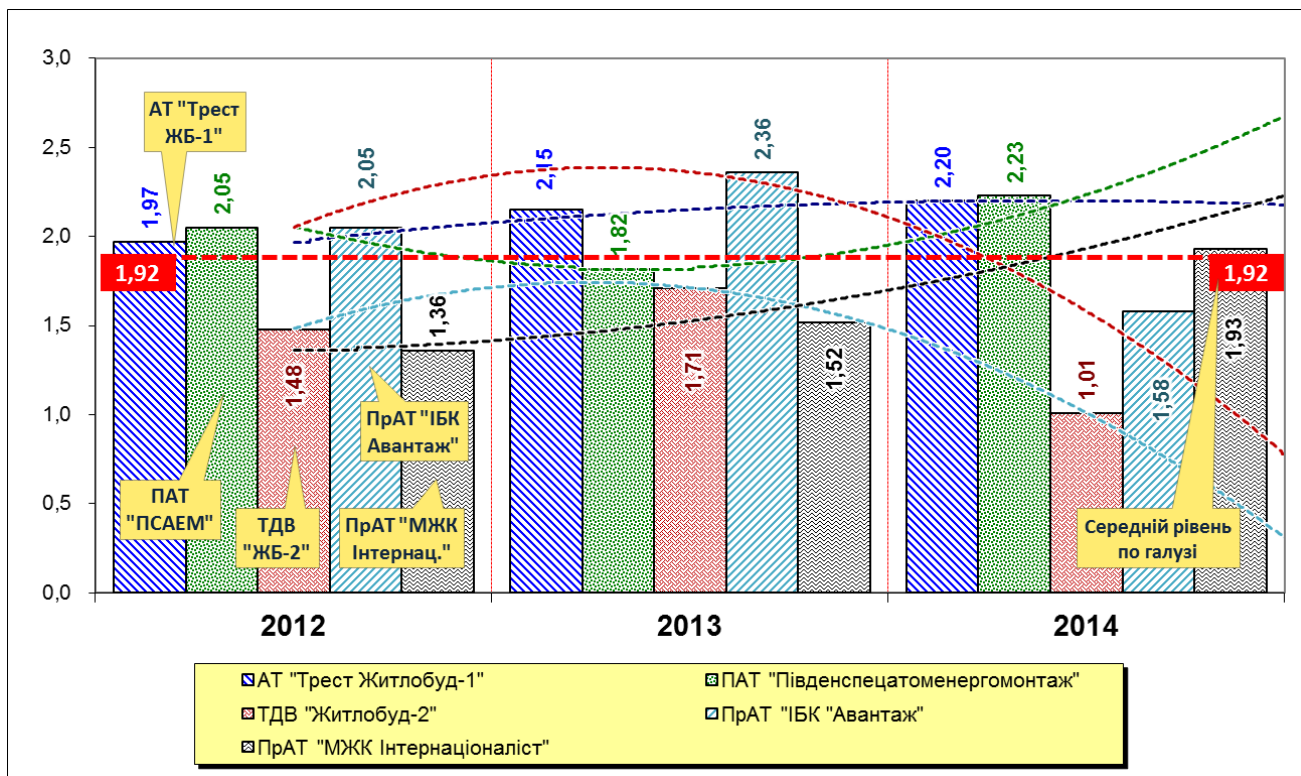

Рис. 3 – Динаміка загального рівня ЕБКП за функціональними компонентами для корпоративних підприємств Харківського регіону у порівнянні з середньогалузевим показником

Для визначення стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі пропонується розрахунок спеціального коефіцієнта оцінки критичності стану забезпечення ЕБКП як відношення отриманих значень для підприємств, що розглядаються до середньогалузевих значень функціональних компонент для будівельної галузі України. Шляхом проектування діапазону порогових значень рівня критичності за нормалізованими значеннями функціональних компонент ЕБКП пропонується виділити такі стани забезпечення ЕБКП: нормальний, передкризовий, кризовий, критичний. Структурування стану забезпечення ЕБКП за рівнем критичності стану забезпечення ЕБКП здійснено на матриці шляхом виділення квадрантів на перетині інтегральних значень функціональних компонент ЕБКП та рівня їх критичності. У підсумковій таблиці наведено середні (за останні три роки) значення нормалізованих показників оцінки стану забезпечення ЕБКП (табл. 1).

Нормальний стан забезпечення ЕБКП демонструють ПАТ «Трест Житлобуд-1», ПАТ «Південспецатоменергомонтаж». Інші підприємства або знаходяться на низькому рівні економічної безпеки, або безсистемно переходять з середнього на низький рівень, або навпаки. Така ситуація пов'язана з тим, що ці підприємства не формують ні стратегії, ні тактики управління економічною безпекою, в основному відшкодовують збитки, які виникли в результаті прояви загроз як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця оцінки стану забезпечення ЕБКП будівельних підприємств Харківського регіону за функціональними компонентами

Показники оцінки рівня ЕБ	Рівень критичності	Граничні значення		АТ "Трест Житлобуд-1"	ПАТ "Півден-спецаоменерго-монтаж"	ТДВ "Житлобуд-2"	ПрАТ "ІБК "Авантаж"	ПрАТ "МЖК Інтернаціоналіст"	Середньогалузеве значення
		Min	Max						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z ₁ - техніко-технологічна складова	Критичний	0,0	0,3	0,203	0,201	0,157			
	Кризовий	0,3	0,5				0,339	0,346	
	Передкризовий	0,5	0,8						
	Нормальний	0,8	1,0						1,000
Z ₂ - ділова складова	Критичний	0,0	0,3	0,008	0,008	0,005		0,059	0,005
	Кризовий	0,3	0,5						
	Передкризовий	0,5	0,8				0,605		
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₃ - інтелектуально-кадрова складова	Критичний	0,0	0,3	0,196	0,102	0,096	0,044		0,229
	Кризовий	0,3	0,5					0,347	
	Передкризовий	0,5	0,8						
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₄ - фінансова складова	Критичний	0,0	0,3		0,838				
	Кризовий	0,3	0,5			0,397	0,476		
	Передкризовий	0,5	0,8	0,640				0,543	0,502
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₅ - інформаційна складова	Критичний	0,0	0,3					0,214	
	Кризовий	0,3	0,5				0,387		
	Передкризовий	0,5	0,8						0,539
	Нормальний	0,8	1,0	0,847	0,822	0,828			
Z ₆ - складова результативності діяльності	Критичний	0,0	0,3			0,118		0,283	
	Кризовий	0,3	0,5	0,325	0,317		0,456		0,303
	Передкризовий	0,5	0,8						
	Нормальний	0,8	1,0						

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z ₇ - силова складова	Критичний	0,0	0,3						0,206
	Кризовий	0,3	0,5	0,353			0,416	0,424	
	Передкризовий	0,5	0,8			0,706			
	Нормальний	0,8	1,0		0,656				
Z ₈ - інституційно- правова складова	Критичний	0,0	0,3						
	Кризовий	0,3	0,5						
	Передкризовий	0,5	0,8				0,638		
	Нормальний	0,8	1,0	0,901	0,921	0,884		0,914	0,916
Z ₉ - організаційно- логістична складова	Критичний	0,0	0,3		0,211		0,016	0,021	0,296
	Кризовий	0,3	0,5			0,309			
	Передкризовий	0,5	0,8						
	Нормальний	0,8	1,0	0,894					
Z ₁₀ - екологічна складова	Критичний	0,0	0,3	0,003	0,006	0,010			0,007
	Кризовий	0,3	0,5				0,450		
	Передкризовий	0,5	0,8					0,578	
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₁₁ - інноваційно- інвестиційна складова	Критичний	0,0	0,3	0,007	0,014	0,009		0,194	0,038
	Кризовий	0,3	0,5						
	Передкризовий	0,5	0,8				0,549		
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₁₂ - маркетингова складова	Критичний	0,0	0,3	0,020	0,026	0,029			0,033
	Кризовий	0,3	0,5					0,357	
	Передкризовий	0,5	0,8				0,631		
	Нормальний	0,8	1,0						
Z ₁₃ - корпоративна складова	Критичний	0,0	0,3			0,024		0,000	
	Кризовий	0,3	0,5				0,485		0,435
	Передкризовий	0,5	0,8		0,665				
	Нормальний	0,8	1,0	1,000					

Розроблено пріоритетні заходи щодо запобігання виникненню загроз економічній безпеці корпоративних підприємств будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії. Зокрема запропоновано напрями зміцнення фінансової компоненти на основі контролю за рухом та використанням фінансових ресурсів, зростання фінансової дисципліни; збільшення техніко-технологічної та ділової компонент ЕБКП, які спрямовані на застосування комбінованого підходу до управління матеріальним забезпеченням та дебіторською заборгованістю; збільшення якості корпоративного управління та підвищення рівня інформаційної безпеки. Для забезпечення нормального стану ЕБКП запропоновано створити умови для функціонування спеціального організаційного підрозділу, діяльність якого спрямована на протидію економічним та фінансовим порушенням і злочинам, їх попередження та забезпечення захисту від порушень та злочинних дій посадовців і робітників компаній, проведення профілактичної роботи, застосування спеціальної техніки щодо забезпечення захисту та ін.

Доведено, що розрахунок необхідного обсягу фінансування заходів щодо забезпечення ЕБКП здійснюється залежно від обсягів чистого руху грошових коштів та значень інтегрального рівня ЕБКП.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження досягнута мета дисертаційної роботи: обґрунтовано теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення оцінки стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств (ЕБКП) будівельної галузі. На основі вирішення визначених задач отримані такі висновки та пропозиції:

1. Наявність у науковій літературі значної кількості трактувань категорії «економічна безпека» свідчить про складність і багатогранність ідентифікації цієї категорії, що негативно позначається на формуванні концептуально-методичних засад її забезпечення. Економічна безпека корпоративного підприємства є складною багатофакторною категорією, яка характеризує стан захищеності підприємства від зовнішніх та внутрішніх небезпек та загроз, при якому забезпечується здатність підприємства до розширеного самовідтворення та підвищення конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі для захисту економічних інтересів усіх груп зацікавлених осіб у системі корпоративних відносин. Визначення стану економічної безпеки за її функціональними компонентами в сучасних умовах має важливе значення, оскільки дозволяє своєчасно вжити заходи щодо запобігання виникненню загроз економічній безпеці корпоративних підприємств будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії.

2. Удосконалено методичний підхід до оцінки стану забезпечення ЕБКП, що базується на основі синтезу ресурсно-функціонального та комплексного підходів із застосуванням параметричної моделі оцінки стану забезпечення економічної безпеки за загальним рівнем ЕБКП та рівнем критичності.

3. Установлено, що домінування нестабільних тенденцій розвитку будівельної галузі під впливом трансформаційних процесів призвело до зростання кількості афер, пов'язаних переважно з порушенням пайових прав замовників у житловому будівництві. Це потребує здійснення комплексу заходів щодо забезпечення належного рівня ЕБКП. Представлено динаміку змін ключових показників, що характеризують досягнутий рівень ЕБКП за 2012–2014 рр. Визначено, що основні показники, які впливають на рівень ЕБКП будівельних підприємств Харківського регіону, формуються у фактори їх фінансової стійкості.

4. Розроблено комбінований методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки на прикладі корпоративних підприємств будівельної галузі із застосуванням інтегрального критерію за розробленою параметричною моделлю. Дослідження вагомості впливу функціональних компонентів на загальний рівень ЕБКП здійснено за допомогою експертного опитування (узгодженість експертних оцінок перевірено на основі розрахунку коефіцієнта конкордації). Установлено, що найбільший вплив на рівень економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі здійснюють фінансова складова, значний та суттєвий – техніко-технологічна, ділова, інформаційна та корпоративна складові, не суттєво впливають маркетингова, інноваційно-інвестиційна, екологічна складові.

5. За результатами інтегральної оцінки загального рівня ЕБКП встановлено, що найвищий рівень ЕБКП серед будівельних підприємств, що досліджуються, забезпечують ПрАТ «ІБК «Авантаж», ПАТ «Трест Житлобуд-1», ПАТ «Південспецатоменергомонтаж», зберігаючи рівень вище середньогалузевого показника протягом 2012-2014 рр. Найнижчий рівень ЕБКП з тенденцією до подальшого зниження демонструє ПрАТ «МЖК Інтернаціоналіст».

6. Шляхом моделювання стану забезпечення ЕБКП будівельної галузі за рівнем критичності та функціональними компонентами встановлено, що стан забезпечення ЕБКП для ПАТ «Трест Житлобуд-1», ПАТ «Південспецатоменергомонтаж» у порівнянні з середньогалузевими показниками характеризується як нормальний (загальний рівень критичності складає відповідно 0,81 та 0,76), для ПрАТ «ІБК «Авантаж» – як передкризовий (загальний рівень критичності 0,73), для ПрАТ «МЖК Інтернаціоналіст» та ТДВ «Житлобуд-2» – як кризовий (загальний рівень критичності складає відповідно 0,29 та 0,44).

7. До пріоритетних заходів щодо запобігання виникненню загроз ЕБКП будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії віднесено ряд заходів щодо процесу забезпечення техніко-технологічної, фінансової, ділової,

інформаційної та корпоративної складових ЕБКП. Доведена необхідність створення та забезпечення функціонування спеціального підрозділу щодо забезпечення економічної безпеки будівельних корпоративних підприємств, який діє відповідно до розробленого положення і нормативно-правового забезпечення, виконує функції, має компетенції та спрямовує зусилля на реалізацію стратегії забезпечення економічної безпеки. Запропонована модель, яка дозволяє визначити обсяги фінансування заходів забезпечення ЕБКП на будівельних корпоративних підприємствах та враховує показник чистого руху грошових коштів за звітний період й інтегральний критерій ЕБКП.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Монографії

1. Цзянбо Юй Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання будівельної галузі та житлово-комунального комплексу України: монографія / А.Л. Шутенко, Н.С. Василевська, Юй Цзянбо; за ред. Т.В. Момот. – Х.: Фактор, 2012. – С. 213–228. *(Особистий внесок: обґрунтовано теоретичні підходи та особливості інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання).*

2. Цзянбо Юй Фінансово-економічна безпека: стратегічна аналітика та аудиторський супровід: монографія / К.А. Мамонов, Ю.Б. Радзінська, Юй Цзянбо; за ред. Т.В. Момот. – Х.: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2014. – С. 234–245. *(Особистий внесок: сформовано систему економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі).*

Статті в наукових фахових виданнях України

3. Цзянбо Юй Організаційно-аналітичне забезпечення комплексної системи оцінки інтегрального рівня економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі / Юй Цзянбо // Комунальне господарство міст. - Серія «Економічні науки». – 2015. – Вип. 122. – С. 19-23.

4. Цзянбо Юй Удосконалення оцінювально-аналітичної системи забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі / Юй Цзянбо // Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. - 2015. - Вип. 2. – С.82-87.

5. Цзянбо Юй Особливості управління фінансово-економічною безпекою будівельних корпоративних підприємств у сучасних умовах господарювання / Юй Цзянбо // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет. - Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ "Економічна думка". - 2014. - Том 17. - № 2. – С. 128-135.

6. Цзянбо Юй Фінансово-економічна безпека будівельних корпоративних підприємств: теоретичні положення та інструменти застосування / К.А. Мамонов,

О.В. Пиркова, Юй Цзянбо // Кримський економічний вісник: науковий журнал. – 2013. – № 4 (05). – С. 118-122. *(Особистий внесок: систематизовано теоретико-методичні засади забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі).*

Наукові праці у виданнях іноземних держав або у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз

7. Yu Jiangbo Accounting Information Security in the System of Economic Security of Enterprise Proiding / T.V.Momot, Jiangbo Yu, R.Yu.Teslenko // European Applied Sciences. – № 10. – 2014. – P. 123-125. *(Особистий внесок: обґрунтовано напрями удосконалення обліково-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки підприємства).*

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

8. Цзянбо Юй Приоритетні напрями забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі / Юй Цзянбо // Сучасна економіка: Випуск 16. – Київ: ДПК, 2014. – С. 37-43.

9. Цзянбо Юй Напрями оцінки рівня фінансово-економічної безпеки на будівельних корпоративних підприємствах / Юй Цзянбо // Науково-практичний економічний журнал «Економічні студії». – 2014. – № 4 (04). – С. 95-99.

Праці апробаційного характеру

10. Jiangbo Yu Corporate Governance Issues and Initial Public Offering / Юй Цзянбо, Н.О. Чех // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансова безпека в системі забезпечення національних економічних інтересів: проблеми і перспективи», 22-23 травня 2014 р. – Полтава: ПолНТУ, 2014. – С. 98-100 *(Особистий внесок: здійснено оцінку якості корпоративного управління корпоративних підприємств будівельної галузі).*

11. Цзянбо Юй Методика оцінки рівня економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі / Юй Цзянбо // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Європейські стандарти економічного розвитку, оцінки, землеустрою та кадастру: шляхи їх реалізації в Україні», 2015. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015– С. 105.

12. Цзянбо Юй Управління фінансово-економічною безпекою підприємств: нормативно-правові та практичні аспекти / Юй Цзянбо // Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку державно-приватного партнерства у галузі житлово-комунального господарства», 28 лютого 2015 р. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015 – С. 117-119.

13. Цзянбо Юй Проблеми забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств будівельної галузі / Юй Цзянбо // Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України в умовах формування нового світового фінансово-економічного порядку», 1-6 жовтня 2014 р. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – С. 112-115.

14. Цзянбо Юй Напрями зростання ефективності формування та реалізації фінансово-економічної безпеки на будівельних підприємствах / Юй Цзянбо // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Структурні трансформації національних економік в умовах глобалізації» 31 жовтня 2014 р. – Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2014. – С. 159-162.

15. Цзянбо Юй Технології формування стратегії економічної безпеки / Цзянбо Юй, П.О. Яковлев, О.А. Яковлев // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансово-економічною безпекою: аудиторський супровід та бізнес розвідка», 11-13 квітня 2013 р. – Харків: ХНУМГ, 2013. – С. 143-145. *(Особистий внесок: систематизовано технології формування економічної безпеки суб'єктів господарювання).*

16. Цзянбо Юй Теоретико-методичні засади щодо визначення фінансово-економічної безпеки будівельних корпоративних підприємств / Юй Цзянбо, О.В. Пиркова // Тези доповідей XI міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні технології в економіці та управлінні підприємствами, програмами та проектами», 2013. – Харків: ХАІ, 2013. – С. 156-159. *(Особистий внесок: обґрунтовано теоретико-методичні засади визначення рівня економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі).*

АНОТАЦІЯ

Цзянбо Юй. Оцінка стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Харків, 2015.

Дисертацію присвячено розробці теоретико-методичних положень та обґрунтуванню практичних рекомендацій щодо удосконалення оцінки стану забезпечення економічною безпекою корпоративних підприємств будівельної галузі.

Систематизовано теоретико-методичні підходи до визначення та оцінки рівня економічної безпеки корпоративних підприємств з виявленням галузевих особливостей економічної безпеки в будівництві. Розроблено комбінований методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки на прикладі корпоративних підприємств будівельної галузі із застосуванням параметричної моделі оцінки стану забезпечення економічної безпеки за інтегральним показником загального рівня економічної безпеки та рівнем критичності стану. Удосконалено методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки за системою ключових показників, згрупованих за функціональними компонентами. Здійснено моделювання стану забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі за рівнем критичності та функціональними компонентами. На базі здійснення

комплексної оцінки стану забезпечення економічної безпеки визначено пріоритетні організаційно-управлінські, режимні, технічні та профілактичні заходи щодо запобігання виникненню загроз економічної безпеки корпоративних підприємств будівельної галузі, їх нейтралізації та комплексної протидії в розрізі найбільш впливових функціональних складових економічної безпеки.

Ключові слова: економічна безпека корпоративних підприємств будівельної галузі, стан забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств, загальний рівень економічної безпеки корпоративних підприємств, рівень критичності стану забезпечення економічної безпеки.

АННОТАЦИЯ

Цзянбо Юй. Оценка состояния обеспечения экономической безопасности корпоративных предприятий строительной отрасли – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). – Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А.Н. Бекетова. – Харьков, 2015.

Диссертация посвящена разработке теоретико-методических положений и обоснованию практических рекомендаций по совершенствованию оценки состояния обеспечения экономической безопасности корпоративных предприятий строительной отрасли.

Систематизированы теоретико-методические подходы к определению и оценке уровня экономической безопасности корпоративных предприятий с выявлением отраслевых особенностей экономической безопасности в строительстве. Разработан комбинированный методический подход к оценке уровня экономической безопасности на примере корпоративных предприятий строительной отрасли с применением параметрической модели оценки состояния обеспечения экономической безопасности по интегральному показателю общего уровня экономической безопасности и уровню критичности состояния. Усовершенствован методический подход к оценке уровня экономической безопасности по системе ключевых показателей, сгруппированных по функциональным компонентам. Осуществлено моделирование состояния обеспечения экономической безопасности корпоративных предприятий строительной отрасли по уровню критичности и функциональным компонентам. На базе осуществления комплексной оценки состояния обеспечения экономической безопасности определены приоритетные организационно-управленческие, режимные, технические и профилактические мероприятия по предупреждению возникновения угроз экономической безопасности корпоративных предприятий строительной отрасли, их нейтрализации и комплексного противодействия в разрезе наиболее

влиятельных функциональных составляющих экономической безопасности. Разработана и реализована модель для определения объемов финансирования мероприятий по обеспечению необходимого уровня экономической безопасности строительных корпоративных предприятий. Предложенная модель учитывает показатель движения денежных средств за отчетный период, а также интегральный критерий ЭКПБ (уровня безопасности).

Ключевые слова: экономическая безопасность корпоративных предприятий строительной отрасли, состояние обеспечения экономической безопасности корпоративных предприятий, общий уровень экономической безопасности корпоративных предприятий, уровень критичности состояния обеспечения экономической безопасности.

ANNOTATION

Jiangbo Yu. Assessment of Economic Security Providing Standing of Corporate Construction Enterprises – Manuscript.

Dissertation for the Scientific Degree of Candidate of Sciences (Economics), specialty 08.00.04 – economics and management of enterprises (according to the types of economic activity). – O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – Kharkiv, 2015.

Dissertation is devoted to development of theoretical and methodical positions and substantiation of practical recommendations for improving an assessment of economic security providing standing of corporate construction enterprises.

Theoretical and methodological approaches to definition and assessment of economic security level of corporate enterprises have been systematized with the identification of sectoral economic safety features in construction. Combined methodical approach to assessment of economic security level on example of corporate construction enterprises using the parametric model of economic security standing assessment by integral indicator of general level of economic security and the level of condition criticality has been developed. Methodic approach to assessing the level of economic security by system of key indicators grouped according to functional components has been improved. Modeling of economic security standing providing of corporate construction enterprises by level of criticality and functional components has been realized. Priority organizational and managerial, operating, technical and preventive measures to prevent threats to economic security of corporate construction enterprises, their neutralization and complex counteraction in terms the most influential functional components of economic security have been determined on base of comprehensive assessment of economic security standing.

Keywords: economic security of corporate construction enterprises, standing of corporate enterprises economic security providing, general level of economic security of corporate enterprises, level of criticality of economic security standing providing.

ЮЙ ЦЗЯНБО

ОЦІНКА СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Відповідальний за випуск:

д.т.н., проф. В.І. Торкатюк

Підп. до друку 18.08.2015
Друк на різнографі
Зам. № 9818

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 0,9
Тираж 100 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4705 від 28.03.2014